

VÕÕRKEELED

Võõrkeelte valdkonda kuuluvad vähemalt kaks võõrkeelt: A-võõrkeel ja B-võõrkeel. A-võõrkeelena õpitakse inglise keelt.

B-võõrkeelena õpitakse prantsuse või vene keelt, kusjuures õpperühmade moodustamisel arvestatakse kooli võimalusi ja õpilaste soove.

Valdkonnapädevus

Võõrkeeleõppe tulemusena kujuneb õpilastel eakohane võõrkeelepädevus vähemalt kahes võõrkeeles, mis tähendab, et õpilane:

- 1) mõistab ja vahendab võõrkeeles esitatut;
- 2) suhtleb eesmärgipäraselt ja olukohaselt nii kõnes kui ka kirjas;
- 3) loob ja esitab nii suuliselt kui ka kirjalikult eri liiki tekste;
- 4) tunneb õpitavat keelt kõnelevate piirkondade/kogukondade kultuuri;
- 5) mõistab oma kultuuri ja teiste kultuuride sarnasusi ja erinevusi ning väärtustab keelelist ja kultuurilist mitmekesisust;
- 6) väärtustab võõrkeelte oskust ja on motiveeritud keeli õppima;
- 7) kasutab võõrkeelseid veebikeskkondi, teadvustades nende võimalikke ohte;
- 8) omandab edasiseks keelte õppimiseks vajalikud oskused ja kohandab need enda vajadustele vastavaks.

Seos üldpädevuste ja läbivate teemadega ning lõiming

Võõrkeeli õpetades toetatakse õpilastes kõigi riikliku õppekava üldosas kirjeldatud üldpädevuste arengut. Pädevustes eristatava järgmise nelja komponendi – teadmiste, oskuste, väärtushinnangute ja käitumise – õpetamisel on kandev roll õpetajal, kelle väärtushinnangud ja enesekehtestamisoskus loovad sobiliku õpikeskkonna ning mõjutavad õpilaste väärtushinnanguid ja käitumist. Üldpädevuste saavutamist toetab valdkonnaüleselt õppeainete eesmärgipärane lõimimine teistesse valdkondadesse kuuluvate õppeainetega ning läbivate teemade õpilase jaoks tähenduslik käsitlemine, kasutades erinevaid õpimeetodeid ja -tegevusi. Võõrkeeleõpetuse kaudu toetatakse teadmiste omandamist teistes ainevaldkondades ning ainetevaheliste seoste teadvustamist, seda eelkõige lõimitud aine- ja keeleõppe elementide kasutamisega võõrkeeletundides. Õppijas arendatakse oskust võrrelda oma keelt ja kultuuri teistega, mõista ja väärtustada nende eripära, olla salliv ning vältida eelarvamuslikku suhtumist võõrapärasesse. Teiste kultuuride tundmine aitab teadlikumalt tajuda oma keele ja kultuuri spetsiifikat. Selle tulemusel kujuneb õpilasel suutlikkus rakendada oma teadmisi ja oskusi erinevates olukordades, kujundada enda väärtushoiakuid ja -hinnanguid ning võimalus omandada ettekujutus ühiskonna kui terviku arengust. Valdkonnasisene lõiming toimub erinevate keelte õpetajate koostöös. Õpilasi suunatakse kasutama ühes keeles omandatud oskusi, et õppida teisi keeli ning luua seoseid ja tuua paralleele erinevate keelte vahel.

Kultuuri- ja väärtuspädevuse arendamisel suunatakse õpilasi analüüsima ja mõtestama õpitavat võõrkeelt kõneleva maa kultuuri läbi filmide, muusika, luule, kirjanduse vms, et väärtustada kultuurilist mitmekesisust. Võõrkeelte valdkonnal on otsene seos keele ja

kirjandusega, sest mõlemas ainevaldkonnas arendatakse oskust kasutada keelt erinevates suhtlusolukordades, et saavutada oma eesmäärke, arvestades suhtlusnorme ja keelekasutustavasid. Õppetöös kasutatakse mitmekesisid autentseid õppematerjale, mida kohandatakse ja täiendatakse lähtuvalt õppija eesmärkidest ning vajadustest; samuti kõrvutatakse eri keelte sarnasusi ja erinevusi, sõnu ja vorme. Taotletakse, et õpilane mõistaks ja aktsepteeriks kultuurilist mitmekesisust, rakendaks oma teadmisi ja oskusi, et tutvustada oma kultuuri teistele. Õpilasetle pakutakse võimalusi süvendada teadmisi teistest kultuuridest erinevate sündmuste korraldamise ja nendes osalemise kaudu. Võõrkeeletundides kujundatakse õpilaste kultuurilist teadlikkust ka erinevaid kunstiaineid lõimides. Õppetöös kasutatakse näiteks laule nii grammatika ja sõnavara õppimiseks kui ka ühiskonnaprobleemide käsitlemiseks, tutvutakse eri maade kultuuripärandiga ning võimalusel kogetakse vahetuid kunstielamusi (kontserdid, teater, kino, muuseum, näitused vms).

Sotsiaalse ja kodanikupädevuse arendamiseks käsitletakse õppetöös ühiskondlikke väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, võimaldatakse õpilastel rollimängudes erinevaid igapäevaseid suhtlussituatsioone praktiseerida ning suunatakse õpilasi osalema aruteludes ühiskondlikult olulistel teemadel. Muu hulgas osaletakse võimalusel rahvusvahelistes projektides vms. Toetatakse õpilase kujunemist vastutustundlikuks ja säästva arengu põhimõtteid hindavaks kodanikuks, kes toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele. Samuti aktsepteerib õpilane ühiskonnas tunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid ning ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse.

Enesemääratluspädevus areneb võõrkeeletunde läbi erinevate õpitegevuste rakendamise (rollimängud, arutlused, probleemülesanded) ja läbivate teemade käsitlemise. Õpilastes arendatakse vastutuse võtmist oma õppeprotsessi juhtimise ja õpitulemuste saavutamise eest. Õpilased saavad paremini teadlikuks oma tugevatest ja nõrkadest külgedest ning saavad otsustada, kas osaleda näiteks ainevõistlustel (näit. olümpiaadid vms) või mitte.

Erinevate õppetegevuste kaudu toetatakse ennastjuhtiva õppija kujunemist, mis on aluseks elukestva õppe harjumuste ja hoiakute omandamisel. Arendatakse õpilaste suhtlus- ja koostööoskusi, mis on vajalikud edaspidises tööelus ja karjääri planeerimisel. Erinevate õppemeetodite ja -tegevuste abil tutvutakse edasiõppimisvõimaluste, ametite jms ning teemakohase sõnavaraga. Võimalusel tehakse koostööd sihtkeele erinevate organisatsioonidega (saatkonnad, Prantsuse instituut, Goethe instituut), kutsutakse (välis)külalisi.

Õpipädevuse arendamiseks julgustatakse õpilasi õpiülesannete lahendamisel erinevaid õpistrateegiaid (näiteks erinevad lugemisstrateegiad) ja eelnevalt omandatud teadmisi rakendama ning samuti mitmesuguseid teabeallikaid oskuslikult kasutama (näiteks sõnaraamatute ja digikeskkondade kasutamine, allikakriitilisus jne).

Kuna võõrkeel on eelkõige vahend teabe hankimiseks ja selle edastamiseks suhtluses, siis on võõrkeeletunde keskmes teemavaldkonnad, mille kaudu ja mille piires kujundatakse erinevaid õppemeetodeid kasutades suhtluspädevust. Suhtluspädevust kujundatakse keele nelja osaoskuse – kuulamise, lugemise, rääkimise ja kirjutamise – arendamise kaudu, mida õpetatakse omavahel lõimitult. Õpilasi õpetatakse erinevates olukordades korrektset ja väljendusrikast keelt kasutama. Nii suulises kui ka kirjalikus eneseväljenduses rõhutatakse sobiva stiili ja keelevahendite kasutamist ning väärtustatakse õigekeelsust.

Loodusteaduste ja tehnoloogiaalase pädevuse kujunemist toetatakse läbi teaduspõhiste allikatega tutvumise, et luua eeldused tõendus põhise maailmapildi kujunemiseks. Loodus- ja sotsiaalsainete puhul saavutatakse lõiming erinevate õppetegevuste abil konkreetsete teemavaldkondade käsitlemisega õppetöös.

Matemaatikapädevuse arengut ning ainetevahelist lõimingut toetatakse erinevate alustekstide kasutamise, mis hõlmavad, terminite, sümbolite, graafikute, tabelite, diagrammide jms mõistmist ja tõlgendamist, arendades seeläbi funktsionaalset lugemisoskust. Ettevõtlikkuspädevust arendatakse erinevate lühi- ja pikaajaliste õpiülesannete täitmisel rakendades omandatud võõrkeeleoskusi. Õpilastele antakse võimalus näidata üles algatusvõimet, mõelda kriitiliselt ja loovalt, hinnata oma ja teiste ideid ning vastutada tulemuste eest arendades seejuures enesekindlust ja julgust. Samuti suunatakse õpilasi omandama ja rakendama rahatarkuse põhimõtteid, kinnistades sealjuures säästlikku ja vastutustundlikku hoiakut raha suhtes.

Digipädevust arendatakse erinevate digikeskkondade kasutamise ning digitaalse sisu (esitlused, videod jne) loomisega. Õpilasi õpetatakse hindama digivahendite ja -allikate usaldusväärsust ning neid informeeritakse digikeskkonna käitumisreeglitest ja ohtudest. Erinevate õpitegevuste käigus toetatakse õpilase kujunemist teadlikuks ja analüüsivaks inimeseks, kes tajub ja teadvustab adekvaatselt ümbritsevat teabekeskonda, suudab kriitiliselt analüüsida ja kasutada meediamailma sisu ja allikaid, tunnustab autorsust, oskab luua kvaliteetset meediasisu, arvestades oma eesmärke ja ühiskonnas omaksvõetud suhtlemise norme, ning toimib turvaliselt ja vastutab oma käitumise eest end ümbritsevas teabekeskonnas.

Kehalise kasvatuse ja võõrkeelte ainevaldkondade lõiming väljendub vaimse ja füüsilise tervise ja kehalise liikumise väärtustamisega võõrkeele tundides, mis aitab õpilasel järgida tervislikku eluviisi, käituda turvaliselt ning aidata kaasa tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele.

Õppekorraldus, õpiruum ja hindamine

Õpet kavandades ja korraldades lähtutakse kooli õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja läbivate teemadega. Võõrkeelte õpe on korraldatud üksteist austavas ja toetavas, turvalises, kiusamis- ja vägivallavabas õppekeskkonnas, mis rajaneb usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel ning kus märgatakse ja tunnustatakse kõiki õpilase pingutusi ja õpiedu.

Võõrkeelte õpe on korraldatud rühmades. Võõrkeele tunnid toimuvad ruumides, kus saab kasutada digitehnoloogiat, -keskkondi ja -materjale. Võimaldatakse õpet nii individuaalselt kui koos teistega, kujundatakse õpiharjumusi ja -oskusi, suunatakse tegema valikuid, et toetada õpilase kujunemist aktiivseks ning ennastjuhtivaks õppijaks. Tähelepanu all hoitakse õpimotivatsiooni ja huvi säilimist ning kasvatamist. Arvestatakse õpilaste individuaalseid eripärasid ja -võimeid, kasutades selleks diferentseeritud sisu ja raskusastmega ning sobivat pingutust nõudvaid ülesandeid, mis toetavad individualiseeritud käsitlust ning suurendavad õpimotivatsiooni.

Kasutatakse nüüdisaegset õppekirjandust, sh digimaterjale ja -vahendeid ning autentset keelematerjali. Õppematerjali valikul võetakse arvesse kohalikku eripära ning muutusi ühiskonnas. Valiku teeb võõrkeeletajaja arvestusega, et kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud ning õpitulemused, üldpädevused, valdkonnapädevus oleksid saavutatud.

Õpikeskkonna mitmekesistamiseks kasutatakse koolivälise füüsiliste ja digiõppekeskkondade võimalusi, näiteks muuseumide, näituste, teatrite ja raamatukogude külastamine, õpilasvahetus, õppereisid, kohtumised õpitavat keelt emakeelena kõnelejatega, veebikonverentsid. Rakendatakse õppimist toetavaid ja mitmekesistavaid õppevorme, näiteks projektõpe, õuesõpe, reisiõpe. Õppetöös rakendatakse linnaruumi erinevaid võimalusi (sh muuseumid, sihtkeele organisatsioonid jne). Õpilased osalevad ainealastel üritustel, olümpiaadidel, võistlustel, konkurssidel.

Hindamisel lähtutakse riikliku õppekava üldosa sätetest ja Tallinna Tallinna Kesklinna Põhikooli õppekava üldosas sätestatud hindamise põhimõtetest. Hindamine on õppeprotsessi osa, mille kaudu toetatakse õpilase õppimist ja arengut, innustatakse õpilast sihikindlalt õppima, suunatakse tema enesehinnangu kujunemist, et hoida huvi võõrkeelte õppimise vastu ning luua niiviisi alus elukestvatele võõrkeeleõppele.

Hindamisel saadakse ülevaade õpitulemuste saavutatusest ja õpilase individuaalsest arengust ning toetatakse selle kaudu õpilase kujunemist positiivse minapildi ja adekvaatse enesehinnanguga ennastjuhtivaks õppijaks. Hindamise abil saab õppija tagasisidet oma edenemise kohta õppimisel ja õpistrateegiate valikuteks. Õpilast suunatakse märkama oma edusamme, seadma endale õpieesmärke ning andma oma teadmiste ja oskustele hinnangut.

Alates esimesest kooliastmest kaasatakse õpilane hindamisprotsessi nii oma töö hindamisel kui ka kaasõpilaste tagasisidestamisel. Õpilasele on õppeprotsessi alguses teada, mida hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ning millised on hindamise kriteeriumid. Õpilast suunatakse õppeprotsessi käigus oma õppimist ja püstitatud eesmärkide saavutamist analüüsima ja reflekteerima.